

31998L0005

L 77/36

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

14.3.1998

**DYREKTYWA 98/5/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY****z dnia 16 lutego 1998 r.****mająca na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w Państwie Członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 49 i art. 57 ust. 1 i art. 57 ust. 2 zdania pierwsze i trzecie,

uwzględniając wniosek Komisji <sup>(1)</sup>,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego <sup>(2)</sup>,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189b Traktatu <sup>(3)</sup>,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 7a Traktatu, rynek wewnętrzny obejmuje przestrzeń bez granic wewnętrznych i zgodnie z art. 3 lit. c) Traktatu zniesienie przeszkód pomiędzy Państwami Członkowskimi w swobodnym przepływie osób i usług stanowi jeden z celów Wspólnoty; dla obywateli Państw Członkowskich oznacza to zwłaszcza prawo do wykonywania zawodu na własny rachunek lub w charakterze pracownika najemnego w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zdobyli oni kwalifikacje zawodowe.
- (2) W pełni wykwalifikowany prawnik w danym Państwie Członkowskim może odtąd wystąpić o uznanie swego dyplomu w celu prowadzenia działalności gospodarczej w innym Państwie Członkowskim, aby wykonywać tam zawód prawnika zgodnie z zawodowym tytułem obowiązującym w tym Państwie Członkowskim, zgodnie z dyrektywą Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego trwających co najmniej trzy lata <sup>(4)</sup>; celem wymienionej dyrektywy jest zintegrowanie takiego prawnika z zawodowym rynkiem pracy w przyjmującym Państwie Członkowskim, nie jest jednak jej zamierzeniem ani zmiana zasad zawodowych obowiązujących w tym Państwie Członkowskim, ani wyłączenie tego prawnika z zakresu stosowania tych zasad.
- (3) Niektórzy prawnicy mogą szybko zintegrować się z zawodowym rynkiem pracy w przyjmującym Państwie Członkowskim, zwłaszcza poprzez zdanie testu sprawdzającego

umiejętności, takiego jak przewiduje dyrektywa 89/48/EWG, a inni, w pełni wykwalifikowani prawnicy, powinni móc uzyskać możliwość zintegrowania się po złożeniu przewidzianego egzaminu kwalifikującego, odbywającego się w przyjmującym Państwie Członkowskim, posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia lub powinni móc prowadzić działalność gospodarczą posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia.

- (4) Okres ten powinien umożliwić prawnikowi zintegrowanie się z zawodowym rynkiem pracy w przyjmującym Państwie Członkowskim, jeżeli sprawdzono, że zdobył on już doświadczenie zawodowe w tym Państwie Członkowskim.
- (5) Działanie w tej dziedzinie na poziomie wspólnotowym uzasadnione jest nie tylko tym, że w porównaniu z ogólnym systemem uznawania kwalifikacji zawodowych udostępnia prawnikom skuteczniejsze środki pozwalające im na zintegrowanie się z zawodowym rynkiem pracy w przyjmującym Państwie Członkowskim, ale także tym, że dając prawnikom możliwość wykonywania zawodu w trybie stałym w przyjmującym Państwie Członkowskim, którzy posługują się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, odpowiada ono na potrzeby odbiorców usług prawnych, którzy z racji wzrastającego napływu spraw wynikających zwłaszcza z faktu istnienia rynku wewnętrznego, potrzebują porad podczas zawierania transakcji transgranicznych, w których nakładają się na siebie przepisy prawa międzynarodowego, prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego.
- (6) Działanie takie jest również uzasadnione na poziomie wspólnotowym z tego względu, że dotychczas jedynie kilka Państw Członkowskich pozwala na swoim terytorium na wykonywanie zawodu prawnika w innej formie niż świadczenie usług przez prawników pochodzących z innych Państw Członkowskich i wykonujących zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia; jednakże w Państwach Członkowskich gdzie taka możliwość istnieje przybiera ona bardzo różne formy, jeśli chodzi na przykład o zakres działalności i obowiązek rejestrowania się we właściwych organach; taka różnorodność sytuacji prowadzi do nierówności oraz zniekształceń konkurencji między prawnikami z poszczególnych Państw Członkowskich i stanowi ona przeszkodę dla swobodnego przepływu; jedynie dyrektywa ustanawiająca warunki wykonywania zawodu inaczej niż w formie świadczenia usług przez prawników, którzy posługują się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, jest w stanie rozwiązać te problemy i zapewnić we wszystkich Państwach Członkowskich te same możliwości zarówno prawnikom jak i odbiorcom usług prawnych.

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 128 z 24.5.1995, str. 6 i Dz.U. C 355 z 25.11.1996, str. 19.

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 256 z 2.10.1995, str. 14.

<sup>(3)</sup> Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 19 czerwca 1996 r. (Dz.U. C 198 z 8.7.1996, str. 85), wspólne stanowisko Rady z dnia 24 lipca 1997 r. (Dz.U. C 297 z 29.9.1997 str. 6) i decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 listopada 1997 r. Decyzja Rady z dnia 15 grudnia 1997 r.

<sup>(4)</sup> Dz.U. L 19 z 24.1.1989, str. 16.

- (7) Zgodnie ze swoim celem niniejsza dyrektywa nie ustanawia zasad dotyczących sytuacji czysto wewnętrznych i zmienia krajowe przepisy zawodowe tylko tam, gdzie jest to konieczne by mogła ona osiągnąć swój cel; przede wszystkim nie narusza ona przepisów krajowych określających dostęp do zawodu prawnika oraz wykonywanie go posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w przyjmującym Państwie Członkowskim.
- (8) Prawników objętych niniejszą dyrektywą, należałoby poddać obowiązkowi rejestracji się we właściwych organach przyjmującego Państwa Członkowskiego, aby te mogli upewnić się, że przestrzegają oni przepisów i etyki zawodowej przyjętych w przyjmującym Państwie Członkowskim; w rezultacie tej rejestracji okręgi sądowe, szczeble i typy sądownictwa, przed którymi prawnicy mogą występować, określone są przez ustawodawstwo odnoszące się do prawników przyjmującego Państwa Członkowskiego.
- (9) Prawnicy, którzy nie są zintegrowani z zawodowym rynkiem pracy przyjmującego Państwa Członkowskiego są zobowiązani do wykonywania zawodu w tym państwie posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, aby zapewnić klientom dobrą informację oraz pozwolić na rozróżnienie między nimi i prawnikami z przyjmującego Państwa Członkowskiego, którzy wykonują zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w tym państwie.
- (10) Należy umożliwić prawnikom korzystającym z przepisów niniejszej dyrektywy udzielanie porad prawnych, zwłaszcza w dziedzinie prawa Państwa Członkowskiego pochodzenia, prawa wspólnotowego, prawa międzynarodowego oraz prawa przyjmującego Państwa Członkowskiego; w dziedzinie świadczenia usług umożliwiła to już dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług<sup>(1)</sup>; jednakże należałoby przewidzieć, tak jak w dyrektywie 77/249/EWG, prawo wyłączenia sporządzania niektórych aktów dotyczących nieruchomości i spadków z zakresu działalności zawodowej prawników wykonujących zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym pierwotnie w Wielkiej Brytanii i Irlandii; niniejsza dyrektywa w żaden sposób nie wpływa na przepisy, które w każdym Państwie Członkowskim zastrzegają niektóre rodzaje działalności dla innych zawodów niż zawód prawnika; należy także przejąć przepisy dyrektywy 77/249/EWG dotyczące możliwości wymagania przez przyjmujące Państwo Członkowskie od prawnika wykonującego zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, do współdziałania z prawnikiem lokalnym w przypadku reprezentowania i obrony klienta przed sądem; obowiązek współdziałania stosuje się zgodnie z interpretacją, jaką dał Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, w szczególności w swym orzeczeniu wydanym w dniu 25 lutego 1988 r. w sprawie 427/85 (Komisja przeciwko Niemco<sup>(2)</sup>).
- (11) Dla zapewnienia właściwego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości należy pozostawić Państwom Członkowskim prawo do zastrzegania sobie, za pomocą przepisów szczególnych, dostępu do najwyższych instancji sądowniczych dla prawników wyspecjalizowanych, bez stawiania przeszkód w integrowaniu prawników z innych Państw Członkowskich, którzy spełniają wymagane warunki.
- (12) Prawnik zarejestrowany w przyjmującym Państwie Członkowskim, posługujący się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, powinien być w dalszym ciągu zarejestrowany we właściwych organach w Państwie Członkowskim pochodzenia, by mógł zachować swoje uprawnienia prawnicze i korzystać z przepisów niniejszej dyrektywy; z tego względu niezbędna jest ścisła współpraca między właściwymi urzędami, a zwłaszcza w ramach ewentualnych postępowań dyscyplinarnych.
- (13) Prawnicy, do których stosuje się niniejsza dyrektywa mogą, niezależnie od tego czy w Państwie Członkowskim pochodzenia pracują jako pracownicy najemni czy też prowadzą działalność na własny rachunek, praktykować w charakterze prawnika pracującego za stałym wynagrodzeniem w przyjmującym Państwie Członkowskim, o ile dane przyjmujące Państwo Członkowskie oferuje tę możliwość swoim własnym prawnikom.
- (14) Niniejsza dyrektywa pozwala prawnikom wykonywać swój zawód w innym Państwie Członkowskim, posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, także w celu ułatwienia im uzyskania tytułu zawodowego obowiązującego w tym przyjmującym Państwie Członkowskim; na mocy art. 48 i 52 Traktatu, zgodnie z interpretacją Trybunału Sprawiedliwości, przyjmujące Państwo Członkowskie jest zobowiązane do uwzględniania doświadczenia zawodowego zdobytego na jego terytorium; po trzech latach efektywnej i regularnej działalności w przyjmującym Państwie Członkowskim i w zakresie prawa tego państwa, włącznie z prawem wspólnotowym, można przyjąć, że prawnicy ci zdobyli kwalifikacje niezbędne do całkowitego zintegrowania się ze środowiskiem zawodowym prawników w przyjmującym Państwie Członkowskim; po upływie tego okresu prawnik musi, o

(1) Dz.U. L 78 z 26.3.1977, str. 17. Dyrektywa zmieniona ostatnio przez Akt Przystąpienia z 1994 r.

(2) Zobacz orzecznictwo ETS z 1988 r., str. 1123.

ile, z zastrzeżeniem weryfikacji, udowodni umiejętności zawodowe w przyjmującym Państwie Członkowskim, uzyskać tytuł zawodowy obowiązujący w tym Państwie Członkowskim; jeśli okres efektywnego i regularnego, co najmniej trzyletniego wykonywania zawodu zawiera krótszy okres praktyki zawodowej w zakresie prawa przyjmującego Państwa Członkowskiego, właściwe organy powinny także uwzględnić wszelką inną znajomość tego prawa; mogą ją sprawdzić w trakcie rozmowy; jeśli nie zostanie dostarczony dowód dotyczący spełnienia tych warunków, to decyzja właściwych organów w przyjmującym Państwie Członkowskim o nieprzyznaniu tytułu zawodowego obowiązującego w tym państwie, wydana zgodnie z zasadami ułatwiającymi, związanymi z tymi warunkami, powinna być uzasadniona; przeciwko takiej decyzji powinno być możliwe wniesienie środka odwoławczego zgodnie z prawem krajowym.

- (15) Ewolucja gospodarcza i zawodowa we Wspólnocie pokazuje, że prawo do wspólnego wykonywania zawodu prawnika, włącznie z formą zespołu, staje się rzeczywistością; należy unikać sytuacji, w których wykonywanie w grupie zawodu prawnika w Państwie Członkowskim pochodzenia stałoby się pretekstem, aby zakłócić lub utrudnić prowadzenie działalności gospodarczej prawników będących członkami tej grupy w przyjmującym Państwie Członkowskim; trzeba jednak pozwoić Państwom Członkowskim na podejmowanie odpowiednich środków dla osiągnięcia uzasadnionego celu zapewnienia zawodowi niezależności; należy przewidzieć w tych Państwach Członkowskich pewne gwarancje, które pozwoliłyby na wspólne wykonywanie zawodu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

#### Artykuł 1

##### Przedmiot, zakres stosowania i definicje

1. Celem niniejszej dyrektywy jest ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika pracującego na własny rachunek lub jako pracownik najemny w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zostały zdobyte kwalifikacje zawodowe.

2. Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) „prawnik”: oznacza każdą osobę, obywatela Państwa Członkowskiego, uprawnionego do wykonywania swego zawodu zgodnie z jednym z tytułów zawodowych, wymienionych poniżej:

w Belgii:	Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt
w Danii:	Advokat
w Niemczech:	Rechtsanwalt
w Grecji:	Δικηγόρος
w Hiszpanii:	Abogado/Advocat/Avogado/ Abokatu
we Francji:	Avocat
w Irlandii:	Barrister/Solicitor
we Włoszech:	Avvocato
w Luksemburgu:	Avocat

w Niderlandii:	Advocaat
w Austrii:	Rechtsanwalt
w Portugalii:	Advogado
w Finlandii:	Asianajaja/Advokat
w Szwecji:	Advokat
w Wielkiej Brytanii:	Advocate/Barrister/Solicitor;

- b) „Państwo Członkowskie pochodzenia”: Państwo Członkowskie, w którym prawnik zdobył prawo do posługiwania się jednym z tytułów zawodowych określonych w lit. a), przed wykonywaniem zawodu prawnika w innym Państwie Członkowskim;
- c) „przyjmujące Państwo Członkowskie”: oznacza Państwo Członkowskie, w którym prawnik prowadzi praktykę, zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy;
- d) „tytuł zawodowy uzyskany w kraju pochodzenia”: oznacza tytuł zawodowy obowiązujący w Państwie Członkowskim, w którym prawnik zdobył prawo do posługiwania się tym tytułem, zanim rozpoczął wykonywanie zawodu prawnika w przyjmującym Państwie Członkowskim;
- e) „grupa”: oznacza każdą jednostkę organizacyjną, z osobowością prawną lub bez, ustanowioną zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego, w którym prawnicy wykonują swoją działalność zawodową wspólnie i pod wspólną nazwą;
- f) „odnośny tytuł zawodowy” lub „odnośny zawód”: oznacza tytuł zawodowy lub zawód regulowany przez właściwe organy, u których prawnik rejestruje się zgodnie z przepisami art. 3, a „właściwe organy” oznaczają te organy.

3. Niniejsza dyrektywa stosuje się zarówno do prawników wykonujących swój zawód pracując na własny rachunek jak również do tych, którzy wykonują zawód jako prawnicy najemni w Państwie Członkowskim pochodzenia i z zastrzeżeniem art. 8, w przyjmującym Państwie Członkowskim.

4. Wykonywanie zawodu prawnika, w rozumieniu niniejszej dyrektywy, nie dotyczy świadczenia usług, które stanowi przedmiot dyrektywy 77/249/EWG.

#### Artykuł 2

##### Prawo do wykonywania zawodu posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia

Każdy prawnik ma prawo do stałego wykonywania działalności wymienionych w art. 5, w każdym innym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia.

Integracja z zawodowym rynkiem pracy prawników w przyjmującym Państwie Członkowskim jest przedmiotem przepisów art. 10.

#### Artykuł 3

##### Rejestracja we właściwych organach

1. Prawnika, który chce wykonywać swój zawód w Państwie Członkowskim innym niż państwo, w którym zdobył kwalifikacje zawodowe, jest zobowiązany do zarejestrowania się we właściwych organach tego Państwa Członkowskiego.

2. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego dokonują rejestracji prawnika po okazaniu im zaświadczenia o jego rejestracji we właściwych organach Państwa Członkowskiego pochodzenia. Mogą one także wymagać, aby zaświadczenie to, wydane przez właściwe organy Państwa Członkowskiego pochodzenia, nie było wydane wcześniej niż trzy miesiące od daty jego przedłożenia. Informują one o tej rejestracji właściwe organy w Państwie Członkowskim pochodzenia.

3. Do celów ust. 1:

- w Wielkiej Brytanii i w Irlandii prawnicy wykonujący swój zawód posługując się tytułem zawodowym innym niż tytuły używane w Wielkiej Brytanii i Irlandii rejestrują się albo we właściwych organach dla zawodu „barrister” lub „advocate”, albo w organach właściwych dla zawodu „solicitor”,
- w Wielkiej Brytanii organami właściwymi dla irlandzkiego zawodu „barrister” są organy właściwe dla zawodu „barrister” lub „advocate”, a dla irlandzkiego zawodu „solicitor” właściwe organy dla zawodu „solicitor”,
- w Irlandii organami właściwymi dla zawodu „barrister” lub „advocate” z Wielkiej Brytanii są organy właściwe dla zawodu „barrister”, zaś dla zawodu „solicitor” z Wielkiej Brytanii organy właściwe dla zawodu „solicitor”.

4. W przypadku, gdy właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego ogłaszają zarejestrowane u nich nazwiska prawników, to ogłaszają one również nazwiska prawników zarejestrowanych na mocy niniejszej dyrektywy.

#### Artykuł 4

##### **Wykonywanie zawodu prawnika, posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia**

1. Prawnik wykonujący swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia jest zobowiązany robić to posługując się tytułem, który powinien być określony w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych Państwa Członkowskiego pochodzenia, w sposób zrozumiały i pozwalający na uniknięcie jakiegokolwiek pomyłki z tytułem zawodowym używanym w przyjmującym Państwie Członkowskim.

2. Do celów stosowania ust. 1 przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać, aby prawnik wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia wskazywał na przynależność do organizacji zawodowej w państwie pochodzenia albo sądu, do jakiego jest dopuszczony, zgodnie z przepisami Państwa Członkowskiego pochodzenia. Przyjmujące Państwo Członkowskie może także wymagać, aby prawnik praktykujący posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia informował o rejestracji właściwe organy tego Państwa Członkowskiego.

#### Artykuł 5

##### **Obszar działalności**

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 prawnik wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia prowadzi ten sam rodzaj działalności zawodowej, co prawnik wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym obowiązującym w przyjmującym Państwie Członkowskim, w szczególności może udzielać konsultacji prawnych wchodzących w zakres prawa Państwa Członkowskiego swego pochodzenia, prawa wspólnotowego, prawa międzynarodowego i prawa przyjmującego Państwa Członkowskiego. W każdym przypadku przetrzeżga on zasad procedury mającej zastosowanie w sądach krajowych.

2. Państwa Członkowskie, które dopuszczają na swoim obszarze określoną kategorię prawników do wystawiania dokumentów zezwalających na zarządzanie majątkami osób zmarłych lub dotyczących ustanowienia lub przeniesienia praw na nieruchomości, których wystawianie w innych Państwach Członkowskich jest zarezerwowane dla zawodów innych niż zawód prawnika, mogą wyłączyć te rodzaje działalności prawnika wykonującego swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, wydanym w jednym z tych ostatnich Państw Członkowskich.

3. Dla wykonywania działalności polegającej na reprezentowaniu i obronie klienta przed sądem, o ile prawo przyjmującego Państwa Członkowskiego zastrzeżga te rodzaje działalności dla prawników wykonujących swoją działalność posługując się tytułami zawodowymi obowiązującymi w tym państwie, może przyjmujące Państwo Członkowskie narzucić prawnikom wykonującym swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, współdziałanie z prawnikiem wykonującym swoją działalność w danym sądzie i który w danym przypadku byłby odpowiedzialny wobec tego sądu, albo też z „prawnikiem-zastępcą sądowym” pracującym w tym sądzie.

Niemniej jednak w celu zapewnienia dobrego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości Państwa Członkowskie mogą ustalić szczególne zasady dostępu do sądów najwyższych, takie jak odwołanie się do prawników specjalistów.

#### Artykuł 6

##### **Stosowane przepisy dotyczące wykonywania zawodu i deontologii**

1. Niezależnie od przepisów dotyczących wykonywania zawodu i zasad deontologii, jakim w państwie pochodzenia podlega prawnik wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, podporządkowany jest on tym samym przepisom dotyczącym wykonywania zawodu i zasad deontologii, co prawnicy wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym właściwym dla przyjmującego Państwa Członkowskiego, w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności, jakie prowadzi on na terytorium tego państwa.

2. Należy zapewnić odpowiednie przedstawicielstwo prawników wykonujących swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia w organizacjach zawodowych działających w przyjmującym Państwie Członkowskim. To

przedstawicielstwo zawiera co najmniej prawo głosu w wyborach organów tych organizacji zawodowych.

3. Przyjmujące Państwo Członkowskie może narzucić prawnikowi wykonującemu swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia albo zawarcie umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej, albo przystąpienie do zawodowych funduszy gwarancyjnych, zgodnie z zasadami, jakie są ustalone dla działalności zawodowych wykonywanych na jego obszarze. Niemniej jednak prawnik wykonujący swoją działalność posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia jest zwolniony z tego obowiązku, jeśli udowodni, że jest ubezpieczony lub posiada gwarancję zawartą zgodnie z przepisami Państwa Członkowskiego pochodzenia, o ile są one równoważne w zakresie warunków i zasięgu zabezpieczenia. Jeśli równoważność jest tylko częściowa, właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wymagać zawarcia dodatkowej umowy ubezpieczenia lub dodatkowych gwarancji dla zabezpieczenia tych części, które nie zostały zabezpieczone ubezpieczeniem lub gwarancją według przepisów Państwa Członkowskiego pochodzenia.

#### Artykuł 7

### Procedury dyscyplinarne

1. W przypadku uchybienia obowiązkowi przez prawnika wykonującego swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia stosuje się zasady proceduralne, sankcje i odwołania przewidziane w przyjmującym Państwie Członkowskim.

2. Przed wszczęciem procedury dyscyplinarnej przeciwko prawnikowi wykonującemu swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego informują o tym, w możliwie najkrótszym terminie, właściwe władze Państwa Członkowskiego pochodzenia poprzez przekazanie im wszystkich użytecznych informacji.

Akapit pierwszy stosuje się odpowiednio, jeśli procedura dyscyplinarna wszczęta jest przez właściwe organy Państwa Członkowskiego pochodzenia, które informuje o tym właściwe organy przyjmującego Państwa lub Państw Członkowskich.

3. Bez wpływu na moc decyzyjną właściwych organów w przyjmującym Państwie Członkowskim organy te współpracują w trakcie całej procedury dyscyplinarnej z właściwymi organami w Państwie Członkowskim pochodzenia. Przyjmujące Państwo Członkowskie w szczególności podejmuje kroki niezbędne do tego, aby właściwe organy Państwa Członkowskiego pochodzenia mogły zgłosić swe uwagi do instancji odwoławczych.

4. Właściwe organy w Państwie Członkowskim pochodzenia decydują, stosownie do ich własnych zasad proceduralno-prawnych, o działaniach podjętych w świetle decyzji podjętej

przez właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego w stosunku do prawnika wykonującego swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia.

5. Jakkolwiek nie jest to warunek wstępny dla decyzji właściwego organu w przyjmującym Państwie Członkowskim, czasowe lub ostateczne cofnięcie pozwolenia na wykonywanie zawodu ze strony właściwych organów Państwa Członkowskiego pochodzenia, powoduje automatyczny zakaz czasowy lub ostateczny wykonywania zawodu przez danego prawnika posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju macierzystym w przyjmującym Państwie Członkowskim.

#### Artykuł 8

### Wykonywanie zawodu jako pracownik najemny

Prawniki zarejestrowani w przyjmującym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia może wykonywać zawód prawnika jako pracownik najemny u innego prawnika, w zespole lub spółce prawniczej lub też w przedsiębiorstwie państwowym czy prywatnym, o ile przyjmujące Państwo Członkowskie pozwala na to prawnikom zarejestrowanym posługując się tytułem zawodowym obowiązującym w tym Państwie Członkowskim.

#### Artykuł 9

### Uzasadnienie i środki prawne

Decyzje odmowy dokonania rejestru określonego w art. 3, lub wykreślenie tego rejestru, a także decyzje nakładające sankcje dyscyplinarne, powinny być uzasadnione.

Przeciwko tym decyzjom można wnieść środek odwoławczy, zgodnie z przepisami prawa krajowego.

#### Artykuł 10

### Równouprawnienie z prawnikami w przyjmującym Państwie Członkowskim

1. Prawniki wykonujący swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, który udowodni co najmniej trzyletnią efektywną i regularną działalność w przyjmującym Państwie Członkowskim w zakresie prawa tego państwa włącznie z prawem wspólnotowym, jest zwolniony z warunków określonych w art. 4 ust. 1 lit. b) dyrektywy 89/48/EWG, dotyczących dostępu do zawodu prawnika w przyjmującym Państwie Członkowskim. Przez „działalność efektywną i regularną” rozumie się wykonywanie zawodu bez przerwy innego rodzaju niż przerwa wynikająca z wydarzeń życia codziennego.

Do zainteresowanego prawnika należy dostarczenie właściwym organom przyjmującego Państwa Członkowskiego dowodu efektywnej i regularnej działalności, trwającej co najmniej trzy lata, w zakresie prawa przyjmującego Państwa Członkowskiego. W tym celu:

- a) prawnik dostarcza właściwym organom przyjmującego Państwa Członkowskiego wszelkich informacji i każdego przydatnego dokumentu, w szczególności na temat ilości i rodzajów spraw przez niego prowadzonych;
- b) właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą sprawdzić efektywny i regularny charakter prowadzonej działalności i w razie potrzeby, mogą wezwać prawnika do dostarczenia ustnie lub na piśmie dodatkowych wyjaśnień lub uściśleń dotyczących informacji i dokumentów wskazanych w lit. a).

Decyzja właściwych organów przyjmującego Państwa Członkowskiego o nieudzieleniu zwolnienia, jeśli nie został dostarczony dowód, że wymogi określone w akapicie pierwszym zostały spełnione, powinna być uzasadniona; przeciwko tej decyzji może być wniesiony środek odwoławczy zgodnie z prawem krajowym.

2. Prawnik, który wykonuje swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, może w każdej chwili wystąpić o uznanie swego dyplomu zgodnie z dyrektywą 89/48/EWG w celu dopuszczenia do zawodu prawnika w przyjmującym Państwie Członkowskim i wykonywania go posługując się tytułem zawodowym odpowiadającym temu zawodowi w tym Państwie Członkowskim.

3. Prawnik wykonujący swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, który wykaże się efektywną i regularną działalnością trwającą co najmniej trzy lata w przyjmującym Państwie Członkowskim, ale w zakresie prawa tego Państwa Członkowskiego wykonuje swój zawód w okresie krótszym, może uzyskać od właściwych organów tego państwa zezwolenie na wykonywanie zawodu prawnika przyjmującego Państwa Członkowskiego i prawo do wykonywania zawodu posługując się tytułem zawodowym odpowiadającym temu zawodowi w tym Państwie Członkowskim, nie będąc zobowiązanym do wypełnienia warunków określonych w art. 4 ust. 1 lit. b) dyrektywy 89/48/EWG. W związku z tym obowiązuje, co następuje:

- a) właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego uwzględniają efektywną i regularną działalność prowadzoną w okresie, o którym mowa powyżej, a także całą wiedzę i doświadczenie zawodowe związane z prawem przyjmującego Państwa Członkowskiego oraz wszelkie uczestnictwo w kursach i seminariach dotyczących prawa przyjmującego Państwa Członkowskiego, włącznie z prawem dotyczącym wykonywania zawodu i obowiązków;
- b) prawnik dostarcza właściwym organom przyjmującego Państwa Członkowskiego wszelkich informacji i wszelkich potrzebnych dokumentów, w szczególności dotyczących spraw przez niego prowadzonych. Ocena efektywnej i regularnej działalności prawnika rozwiniętej w przyjmującym

Państwie Członkowskim, jak i ocena jego zdolności do kontynuacji działalności, jaką w nim prowadził, dokonywana jest w ramach spotkania z właściwymi organami przyjmującego Państwa Członkowskiego, które mają za zadanie sprawdzenie efektywnego i regularnego charakteru prowadzonej działalności;

Decyzja właściwych organów przyjmującego Państwa Członkowskiego o niewydaniu zezwolenia, jeśli nie został dostarczony dowód na spełnienie wymagań ustalonych w akapicie pierwszym, powinna być uzasadniona; przeciwko tej decyzji może być wniesiony środek prawny zgodnie z prawem krajowym.

4. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą w drodze uzasadnionej i podlegającej odwołaniu według prawa krajowego decyzji, odmówić dopuszczenia prawnika do korzystania z przepisów niniejszego artykułu, jeśli uważają, że mógłby zostać naruszony porządek publiczny zwłaszcza ze względu na postępowania dyscyplinarne, skargi lub zajścia innego rodzaju.

5. Przedstawiciele właściwych organów zajmujący się rozpatrywaniem wniosku zapewniają poufność uzyskanych informacji.

6. Prawnik dopuszczony do zawodu prawnika przyjmującego Państwa Członkowskiego zgodnie z warunkami przewidzianymi w ust. 1, 2 i 3 ma prawo do korzystania, obok tytułu zawodowego odpowiadającego zawodowi prawnika w przyjmującym Państwie Członkowskim, z tytułu zawodowego uzyskanego w kraju pochodzenia, wyrażonego w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych Państwa Członkowskiego pochodzenia.

## Artykuł 11

### Wspólne wykonywanie zawodu prawnika

Jeśli w przyjmującym Państwie Członkowskim dopuszcza się wspólne wykonywanie zawodu prawnika w przypadku prawników prowadzących swą działalność w oparciu o stosowny tytuł zawodowy, przepisy poniższe stosują się do prawników, którzy chcieliby wykonywać swoją pracę w oparciu o ten tytuł lub tych, którzy dokonują rejestracji we właściwych organach.

- 1) Jeden lub kilku prawników wykonujących swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia i członkowie tej samej grupy w Państwie Członkowskim pochodzenia mogą wykonywać swą działalność zawodową w ramach oddziału lub agencji swej grupy w przyjmującym Państwie Członkowskim. Jednakże, jeśli podstawowe zasady regulujące działanie tej grupy w Państwie Członkowskim pochodzenia są niezgodne z podstawowymi zasadami wynikającymi z przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjmującego Państwa Członkowskiego, te ostatnie przepisy mają zastosowanie, o ile ich przestrzeganie jest uzasadnione interesem ogólnym polegającym na ochronie klienta i osób trzecich.

2) Każde Państwo Członkowskie zapewnia dwóm lub większej liczbie prawników pochodzących z tej samej grupy lub z tego samego Państwa Członkowskiego pochodzenia, którzy wykonują swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia na jego terytorium, możliwość przystąpienia do formy wspólnego wykonywania zawodu. Jeśli przyjmujące Państwo Członkowskie dopuszcza różne formy wspólnego wykonywania zawodu prowadzonych przez swych prawników, te same formy powinny być również dostępne dla prawników wymienionych w zdaniu pierwszym. Warunki, zgodnie z którymi ci prawnicy wykonują wspólnie swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim, wynikają z przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych tego Państwa Członkowskiego.

3) Przyjmujące Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne kroki do udostępnienia wspólnego wykonywania zawodu także przez:

- a) wielu prawników wykonujących zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia i pochodzących z różnych Państw Członkowskich;
- b) jednego lub wielu prawników określonych w lit. a) i jednego lub wielu prawników przyjmującego Państwa Członkowskiego.

Warunki, zgodnie z którymi ci prawnicy prowadzą swą działalność wspólną w przyjmującym Państwie Członkowskim, wynikają z przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych tego Państwa Członkowskiego.

4) Prawnik, który chce wykonywać swój zawód posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, informuje właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego o tym, że jest członkiem grupy w państwie swojego pochodzenia i podaje wszystkie niezbędne informacje na temat tej grupy.

5) W drodze odstępstwa od pkt 1–4 przyjmujące Państwo Członkowskie może, w zakresie, w jakim zabrania prawnikom wykonywania zawodu zgodnie z odpowiednim tytułem zawodowym w grupie, do której należą osoby spoza zawodu, odmówić prawnikowi wykonywania na jego terytorium zawodu posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia jako członkowi wymienionej grupy. Grupę uznaje się za grupę, do której należą osoby spoza zawodu, jeśli:

- kapitał jej jest rozporządzalny w całości lub w części, lub
- nazwa, zgodnie z którą grupa prowadzi swoją działalność, jest używana, lub
- moc podejmowania decyzji jest w niej prowadzona formalnie lub faktycznie

przez osoby nie posiadające kwalifikacji prawnika, zgodnie z art. 1 ust. 2.

W przypadku, gdy podstawowe zasady, jakim podlega taka grupa prawników z Państwa Członkowskiego pochodzenia, są niezgodne albo z zasadami obowiązującymi w przyjmującym Państwie Członkowskim, albo z przepisami akapitu pierwszego, przyjmujące Państwo Członkowskie może, bez zastrzeżeń przewidzianych w pkt 1, odmówić otwarcia oddziały lub agencji na swoim terytorium.

## Artykuł 12

### Nazwa grupy

Niezależnie od warunków, zgodnie z którymi prawnicy wykonują swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim, posługując się tytułem zawodowym uzyskanym w kraju pochodzenia, mogą oni podać nazwę grupy, której są członkami w Państwie Członkowskim pochodzenia.

Przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać, aby poza nazwą określoną w akapicie pierwszym, została zgłoszona forma prawna grupy w Państwie Członkowskim pochodzenia i/lub nazwiska członków grupy wykonujących swój zawód w przyjmującym Państwie Członkowskim.

## Artykuł 13

### Współpraca między właściwymi organami przyjmującego Państwa Członkowskiego i Państwa Członkowskiego pochodzenia oraz jej poufność

Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego i właściwe organy Państwa Członkowskiego pochodzenia ściśle współpracują i udzielają sobie wzajemnej pomocy, aby ułatwić stosowanie niniejszej dyrektywy i uniknąć, w danym przypadku, niewłaściwego stosowania jej przepisów jedynie w celu ominięcia przepisów obowiązujących w przyjmującym Państwie Członkowskim.

Zapewniają one poufność wymienianych informacji.

## Artykuł 14

### Wyznaczanie właściwych organów

Państwa Członkowskie wyznaczają najpóźniej do dnia 14 marca 2000 r. właściwe organy uprawnione do przyjmowania wniosków i podejmowania decyzji określonej w niniejszej dyrektywie. Informują one o tym pozostałe Państwa Członkowskie oraz Komisję.

## Artykuł 15

### Sprawozdanie Komisji

Najpóźniej po dziesięciu latach od wejścia w życie niniejszej dyrektywy Komisja sporządzi sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i dla Rady na temat postępów w wykonywaniu niniejszej dyrektywy.

Po dokonaniu wszelkich niezbędnych konsultacji przedstawi ona przy tej okazji swoje wnioski i ewentualne zmiany, jakie mogą być wniesione do obowiązującego systemu.

## Artykuł 16

### Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne do dostosowania się do przepisów niniejszej dyrektywy przed dniem 14 marca 2000 r. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Wspomniane środki powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

#### Artykuł 17

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie w dniu jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

#### Artykuł 18

#### Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 16 lutego 1998 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. M. GIL-ROBLES

Przewodniczący

W imieniu Rady

J. CUNNINGHAM

Przewodniczący